

#bodidirekten

@direktni: Adam, Aljoša, Andrej, Damir, Daniel, Erika, Franz, Gabriel, Giada, Ines, Jakob, Johanna, Julijan, Martin, Nicolò, Sanja, Svetlana, Veronica, Emil in Nicole

petek, 8. aprila 2022 | št. 28 | leto IV

mladi@primorski.eu

»Javni medij je od vsakogar in za vsakogar«

Prejšnjo nedeljo so na Madžarskem potekale parlamentarne volitve, na katerih je zmago ponovno slavil Viktor Orbán, predsednik skrajno desničarske stranke Fidesz. S svojim modelom »neliberalne demokracije« se je v zadnjih enajstih letih vladanja spraval nad civilno družbo in neodvisne medije. Javna radiotelevizija je postala propagandni aparat vlade. Nič bolje se medijem ne godi v Srbiji, kjer je v nedeljo na predsedniških volitvah prav tako spet zmagal Aleksander Vučić. Obema je takoj po zmagi čestital Vladimir Putin, predsednik države, v kateri kritične glasove zatirajo s krvjo, novinarji pa po novem za poročanje, ki ni v skladu z ideologijo režima, tvegajo 15 let zapora. Dogajanje v bolj ali manj oddaljenih državah nas še enkrat opominja, kako zelo so za demokracijo pomembni neodvisni in resnični zavezani mediji. Na vprašanje o pomenu javnih medijev, ki smo ga zastavili tudi vam na Instagramu, odgovarja Gašper Andrinek, 29-letni novinar drugega programa Radija Slovenija in podpredsednik Društva novinarjev Slovenije. »Javni medijski servis je izrednega

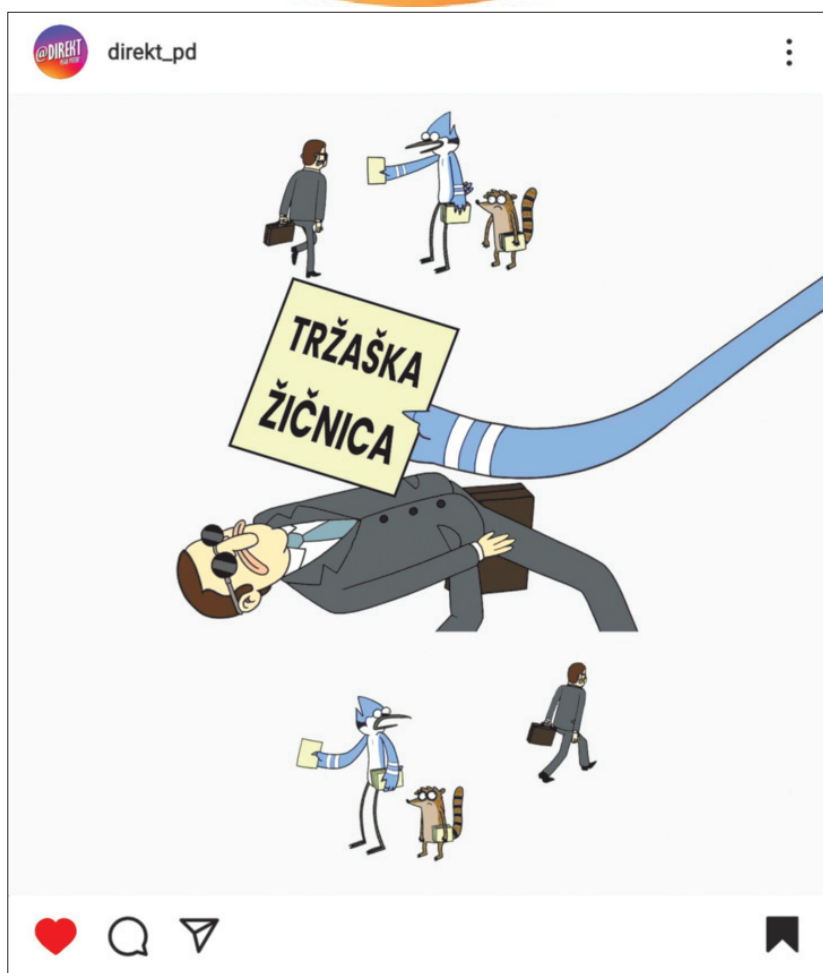
Gašper Andrinek je novinar drugega programa Radija Slovenija in podpredsednik Društva novinarjev Slovenije

ADRIJAN PREGELJ

pomena, ker je v neposredni službi javnosti, saj jo načrtno nagovarja in brani vse njene interese.« je bil v telefonskem pogovoru jasn novinar. Za izjavo smo ga prosili zaradi pritiskov, ki jih na RTV Slovenija izvaja vladajoča desnosredinska koalicija z Janezom Janšo na čelu. Če je na Radiu Slovenija dokaj mirno, tega ne moremo trditi za televizijo, na kateri urednica informativnega programa Jadranka Rebernik ne skriva simpatij do vlade. »Od 1. februarja sta programski in nadzorni svet RTV Slovenija v absolutni večini sestavljena iz neposrednih podpornikov vladajoče koalicije. Tudi člani civilne družbe, ki sedijo v njih, odkrito simpatizirajo z vlado,« se je hudoval Andrinek, ki ga je posebej zbadel umik s sporeda oddaj *Tednik, Tarča* in

Studio city, ki so bile večkrat kritične do največje koalicijske stranke. V njihovih terminih naj bi namreč potekala predvolilna soočenja. Sicer pa so novinarji, ki kritično poročajo o nosilcih oblasti, velikokrat podvrženi grožnjam in žalitvam na družbenih omrežjih. Posledica? Samocenzura, trdi Andrinek: novinarji se iz strahu pred posledicami otepaajo tem, ki so povezane s Slovensko demokratično stranko. Vlada grobe posege opravičuje, češ da je bila nacionalka v preteklosti tabor levih socialdemokratov in jo je treba zato uravnovežati. »To je le izgovor za ustvarjanje propagandnega aparata,« je dejal novinar Vala 202 in dodal, da predsedovanje članov SD-ja programskemu svetu novinarjev v preteklosti ni zaviralo pri preiskovanju umazanih poslov te stranke. Danes naj bi bila situacija povsem drugačna: vršilec dolžnosti direktorja TV Slovenija Valentin Areh ni želel podpisati pogodbe s kolumnisti oddaje *Studio city*. Hkrati pa naj bi Igor Pirkovič, urednik za nove medije Multimedij-skega centra RTV Slovenija in avtor neuradne himne Slovenske demokratične stranke, s kolumnisti, ki so po godu vladajoči koaliciji, sklepal pogodbe za sodelovanje. »Javna televizija mora delovati neodvisno in biti kritična do vseh. To je javni medij, od vsakogar in za vsakogar,« je zaključil Gašper Andrinek.

- robert_von_plac: Čez malo odprem osmico.
- kras.kr: *totalna mobilizacija družbe*
- igorgabrovec: Ma kje je Delfino Verde iz Devina v Trst?
- moloaudacereal: Hehehe, je končal kot Titanic ... Samo, da sem ledena gora jaz!
- dragotinketterreal: Ma kdo si ti?
- moloaudace: Zgodovina se je obrnila tebi nasproti!
- profesorica_slovenščine: Je anahronistično! Anahronistično!!
- maxifedriga.fvg: FVG independente!
- georgesoros: NE! NE! GLOBALIZEM!
- no_green_pass: Prišel je tudi sem ...
- republikalbanija: Ma kakšen globalizem? Tu imamo še koze.
- sardinija.sar: Grande brate!
- našbacekjon: aAa

Bliža se datum državnozbornih volitev v Sloveniji. Glasovanje bo 24. aprila. Volilne komisije so zaključile preverjanje zakonitosti kandidatnih list in strank, ki jih je skupaj 20. Kako pa delujeta slovenski volilni in politični sistem, kaj je Državni zbor in katere so razlike z italijanskim sistemom? Slovenija je parlamentarna demokratična republika. Parlament je dvodomen, sestavljata ga Državni zbor in Državni svet. 88 poslancev Državnega zbora lahko izvolijo vsi polnoletni državljani, po enega zastopnika imata po zakonu tudi italijanska in madžarska narodna skupnost v Sloveniji. Državni svet pa sestavlja 40 svetnikov, ki jih izberejo interesne skupine (npr. predstavniki socialnih, gospodarskih, poklicnih in lokalnih interesov). Svet predlaga Državnemu zboru zakone, podaja mnenja in predloge ali pa zahteva presojo ustavnosti zakonov. Slovenija ima proporcionalni volilni sistem, to pomeni, da je število sede-

Pred državnozbornimi volitvami v Sloveniji

žev v parlamentu, ki jih dobijo posamezne stranke ali liste, sorazmerno z odstotkom glasov. Po volitvah se začne pogajanja med političnimi strankami za sestavo vlade, ki mora imeti zadostno podporo parlamenta. Predsednik republike opravlja posvetovanja s političnimi predstavniki in izbere mandatarja za sestavo vlade, ki jo sestavljajo 14 ministrov in premier. Italijanski in slovenski politični sistem sta si v marsičem precej podobna, vendar seveda nista povsem enaka. Če začnemo pri predsedniku, je glavna razlika v tem, da ga v Sloveniji državljani izvolijo neposredno. V Italiji pa predsednika izvoli parlament na skupnem zasedanju. V italijanskem parlamentu sta oba do-

mova glede na pristojnosti enakovredna, v Sloveniji pa imata Državni zbor in svet različne pristojnosti. Člane poslanske zbornice volijo državljani od 18. leta starosti dalje, senatorje izbirajo državljani, ki so dopolnili 25 let. V Italiji imamo mešan volilni sistem, ki je delno proporcionalen in delno večinski, v Sloveniji pa, kot rečeno, velja proporcionalen sistem. Pomembna razlika med obema državama je v tem, da imata v Sloveniji predstavnika italijanske in madžarske manjšine v Državnem zboru zagotovljeno mesto. V italijanskem parlamentu pa izvolitev slovenskega predstavnika ni zagotovljena z zakonom in je zaradi tega ob vsakih volitvah pod vprašajem.